Για το πνεύμα και την ψυχή (Άγιος Νικόλαος Βελιμίροβιτς)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 31 Οκτωβρίου, 2018

Κάθε πνεύμα φανερώνεται μέσα από αυτό που παράγει, και κάθε πλάσμα εξωτερικεύει τον εαυτό του μέσα από τη δράση του.

Το πνεύμα είναι στην ψυχή, η ψυχή στο σώμα και το σώμα μέσα στον κόσμο.

Το πνεύμα είναι που κινεί την ψυχή, η ψυχή είναι αυτή που κινεί το σώμα, και το σώμα είναι που κινεί τα άλλα σώματα. Ανάλογα με το πνεύμα είναι και οι κινήσεις της ψυχής. Ανάλογα με την ψυχή είναι και οι κινήσεις του σώματος. Αγαθό πνεύμα παρακινεί την ψυχή στο αγαθό και το σώμα εκπληρώνει τη βούληση της ψυχής.

Καθένας, ο οποίος δένει το ζωντανό του πνεύμα με σώμα απονεκρωμένο από τα πάθη, είναι το ίδιο βάρβαρος με εκείνον που δένει ζωντανό άνθρωπο με ένα πτώμα και αφήνει να σαπίσουν και τα δύο μαζί.

Δεν είναι πάντοτε εύκολο να νικήσει κανείς μέσα του το πνεύμα της ματαιοδοξίας και της κενοδοξίας. Το κατάφεραν μονάχα οι μεγάλοι πνευματικοί, πρώτιστα με την πολλή θεία Χάρη, με τη συνεχή εγρήγορση στην ψυχή τους και με τις εξαιρετικά λεπτές διακρίσεις.

Δεν είναι η στολή του αξιωματικού που θα σας κάνει θαρραλέους ούτε το ράσο του ιερέα ελεήμονες ούτε και η δικαστική τήβεννος θα σας κάνει δικαίους ούτε και η υπουργική πολυθρόνα ισχυρούς, εάν η ψυχή σας δεν είναι πλήρης από θάρρος και έλεος και δικαιοσύνη και δύναμη.

Οι πνευματικές αξίες στην αρχαιότητα και οι πνευματικές αξίες του καιρού μας είναι ίδιες, με την προϋπόθεση να είναι ίδια και η ομολογία πίστεως. Η ουράνια γνώση στην οποία έφταναν οι παλαιοί ασκητές, δεν διαφέρει από την ουράνια γνώση που αποκτούν οι νεώτεροι. Επειδή, καθώς ο Χριστός είναι χθες και σήμερον ο αυτός, όμοια ίδια είναι και η ανθρώπινη φύση. Και το σπουδαιότερο, ίδια είναι και η καρδιά του ανθρώπου, ίδια η δίψα και η πείνα και τίποτα δεν μπορεί να τον κορέσει παρά η δόξα και η δύναμη και ο πλούτος του Θεού.

Στην ψυχή βρίσκεται το πνεύμα και το πνεύμα είναι που κινεί την ψυχή. Ό,τι είναι το πνεύμα, τέτοια είναι και η ψυχή. Αν είναι το πνεύμα δουλικό, τότε δουλική θα είναι

και η ψυχή. Αν είναι το πνεύμα θεϊκό, τότε όλη η ψυχή είναι θεϊκή.

Όπως η ψυχή είναι αόρατη, έτσι είναι αόρατο και το ένδυμά της. Αλήθεια και δικαιοσύνη, αγαθοσύνη και ανεξικακία, πραότητα και ευσπλαχνία, αγνότητα και ευσέβεια, θεοφιλία και ανθρωποφιλία, είναι τα ενδύματα της ψυχής.

Άλλη είναι η φύση της ψυχής και άλλη η φύση του σώματος. Το σώμα είναι που πρώτο φθείρεται και εξασθενεί και ύστερα πεθαίνει με την αποχώρηση της ψυχής. Με την ψυχή όμως είναι διαφορετικά. Η διαφθορά της ψυχής συνίσταται πρώτιστα στο ότι εκείνη εγκαταλείπει την αληθή κρίση και αρχίζουν μέσα της να βλαστάνουν οι σπόροι των ακανθών και των κακών. Όπως οι σκώληκες κάνουν την εμφάνισή τους στο πεθαμένο σώμα, έτσι και στην ψυχή που στερείται τη χάρη, καρπίζουν οι σκώληκες των λογισμών: φθόνος, πονηριά, ψεύδος, μίσος, συκοφαντία, οργή, μέριμνα, εκδίκηση, έπαρση, περιφρόνηση, υπερηφάνεια, ασέβεια και τα υπόλοιπα.

Είναι ζώσα η ψυχή του ανθρώπου, ζώσα και πάντοτε διψασμένη για ζωή και τίποτα δεν μπορεί να την ξεδιψάσει εκτός από τη ζωή, την αληθινή και άμεση ζωή. Αληθινή και άμεση ζωή είναι μονάχα η ζωή εν Θεώ, εν τω ζώντι Θεώ.

Η σωματική τροφή προορίζεται για το σώμα, η πνευματική τροφή για την ψυχή. Το σώμα πρέπει να τρέφεται για να συνεχίσει να υπάρχει, η ψυχή πρέπει να τραφεί για να ζήσει. Στο σώμα δίνουμε τροφή της γης επειδή το σώμα είναι από την γη. Στην ψυχή δίνουμε τροφή ουράνια επειδή η ψυχή είναι από τον ουρανό.

Αν με ρωτούσε σήμερα ένας νεαρός άνθρωπος πώς να σώσει την ψυχή του θα του απαντούσα: «Πάρε πάνω σου τη φροντίδα κάποιου άλλου». Κάθε ανθρώπινη ψυχή που δεν γνωρίζει τη μέριμνα για τον άλλο παρά αποκλειστικά τη μέριμνα για τον εαυτό της, ή έχει χαθεί ή βρίσκεται ήδη στο χείλος της απωλείας.

Τα πάντα για την ψυχή, την ψυχή για τίποτα στον κόσμο.

(Από το βιβλίο: Αγίου Νικολάου Βελιμίροβιτς, "Αγιοπνευματικές διδαχές για τον Θεό και τους ανθρώπους". Εκδόσεις «Ορθόδοξος Κυψέλη» 2017, σελ. 66)

(Πηγή ψηφ. κειμένου: koinoniaorthodoxias.org*)*